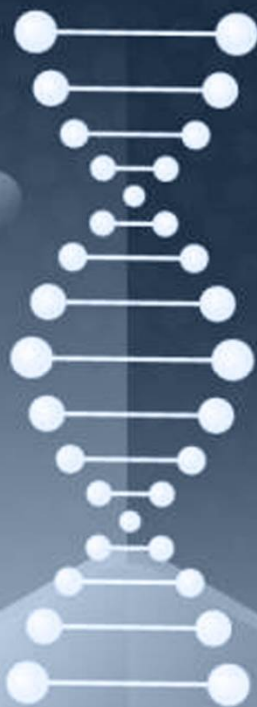

ISSN 2181-0000
Doi Journal 10.26739/2181-0000

JOURNAL OF MAMUN SCIENCE

Volume 3, Issue 6 **2025**

«MA'MUN SCIENCE» JURNALI

3 JILD, 6 SON

ЖУРНАЛ «MAMUN SCIENCE»

TOM 3, HOMEP 6

JOURNAL OF «MAMUN SCIENCE»

VOLUME 3, ISSUE 6

«MA'MUN SCIENCE» JURNALI

ЖУРНАЛ «MA'MUN SCIENCE» | JOURNAL OF «MAMUN SCIENCE»

№6 (2025) DOI <http://dx.doi.org/10.26739/2181-0000-2025-6>

Бош муҳаррир: | Главный редактор:
Chief Editor:

Urazbayeva Dilbar Abdullayevna
Psixologiya fanlari doktori (DSc), professor
Ma'mun Universiteti NTM

Бош муҳаррир ўринбосари: | Заместитель
главного редактора: | Deputy Chief Editor:

Xudoynazarov Egambergan Madrahimovich
Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD),
dotsent Ma'mun Universiteti NTM

TAHRIRIY MASLAHAT KENGASHI | EDITORIAL BOARD | РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ

FILOLOGIYA FANLARI (INGLIZ TILI)

Axmedov Oybek Saporboyevich

Filologiya fanlari doktori (DSc), professor
O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

O'rozboyev Abdulla Durdibayevich

Filologiya fanlari doktori (DSc), professor
Ma'mun Universiteti NTM

Kalandarov Oybek Ruzimbayevich

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Ma'mun Universiteti NTM

Yakubov Muzaffar Kamildjanovich

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Ma'mun Universiteti NTM

Galiyeva Margarita Rafaelovna

Filologiya fanlari doktori (DSc), professor
O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

Nasrullayeva Nafisa Zafarovna

Filologiya fanlari doktori (DSc), professor
Samarqand davlat chet tillari instituti

Cho'ponov Otanazar Otojonovich

Filologiya fanlari doktori (DSc)
Urganch davlat universiteti

Yakubova Matluba Tajibayevna

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Ma'mun Universiteti NTM

Samandarova Lola Sultanovna

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

FILOLOGIYA FANLARI (RUS TILI)

Cho'ponov Otanazar Otojonovich

Filologiya fanlari doktori (DSc)
Urganch davlat universiteti

Ruzmetov Surojbek Allaberganovich

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Urganch davlat universiteti

FILOLOGIYA FANLARI (NEMIS)

Yakubova Matluba Tajibayevna

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Urganch davlat universiteti

FILOLOGIYA FANLARI (O'ZBEK TILI)

Matnazarov Javlanbek Kabulovich

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Ma'mun Universiteti NTM

TARIX FANLARI

Anatoliy Sagdullayevich Sagdullayev

Tarix fanlari doktori, professor; akademik

O'zbekiston Respublikasi Fanlar
akademiyasining haqiqiy a'zosi

Ashirov Adhamjon Azimbayevich

Tarix fanlari doktori, professor,
O'zbekiston Respublikasi

Fanlar akademiyasi Tarix instituti.

Goncharov Yuriy Mixaylovich

Tarix fanlari doktori, professor
Altay davlat universiteti Rossiya

Shaydurov Vladimir Nikolayevich

Tarix fanlari doktori, dotsent
Leningrad davlat universiteti Rossiya

Abdullayev Utkir Ismoilovich

Tarix fanlari doktori (DSc),
dotsent Urganch davlat universiteti

Matkarimova Sadoqat Maqsudovna

Tarix fanlari doktori (DSc), dotsent
Ma'mun Universiteti NTM

Abdullayev Timur Pulatovich

Tarix fanlari nomzodi, dotsent
Ma'mun Universiteti NTM

Abdalov Umidbek Matniyazovich

Tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD),
Dotsent Ma'mun Universiteti NTM

Jumaniyozova Mamlakat Tojiyevna

Tarix fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Urganch davlat universiteti

Xo'jamuratov Umarjon Rustamovich

Tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Urganch pedagogika instituti

PSIXOLOGIYA FANLARI

Shoumarov G'ayrat Baxromovich

Psixologiya fanlari doktori, professor; akademik
O'zbekiston Respublikasi

Fanlar akademiyasining haqiqiy a'zosi

Kryukova Tatyana Leonidovna

Psixologiya fanlari doktori, professor
Kostroma davlat universiteti Belorusiya

Karpinskiy Konstantin Viktorovich

Psixologiya fanlari doktori, professor
Grodno davlat universiteti Belorusiya

IQTISODIYOT FANLARI

Ruzmetov Baxtiyar

Iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ma'mun Universiteti NTM

Sherov Alisher Bakberganovich

Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa
doktori (PhD), professor

Ma'mun Universiteti NTM

Voronsova Yuliya Vladimirovna

Iqtisodiyot fanlari nomzodi

Moskva davlat boshqaruvi universiteti

Jabborov Umarbek Rustambekovich

Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Cho'ponov San'at Otanazarovich

Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Niyazmetov Islambek Masharipovich

Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

PEDAGOGIKA VA FALSAFA FANLARI

Sardor Sharifzoda O'razboy Tabib o'gli

Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa
doktori (PhD), dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Matnazarov Javlanbek Kabulovich

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Adilov Zafar Yunusovich

Falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Slepko Yuriy Nikolayevich

Psixologiya fanlari doktori, professor

Yaroslav davlat pedagogika universiteti

Xazova Svetlana Abduraxmanovna

Psixologiya fanlari doktori, dotsent Kostroma
davlat universiteti Belarusiya

Kalandarova Madina Baxadirovna

Psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Nurullayeva Baxtigul Bobojonovna

Psixologiya fanlari nomzodi, dotsent Ma'mun

Universiteti NTM

TIBBIYOT FANLARI

Yuldashev Baxrom Sobirjanevich

Tibbiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Abdullayev Ravshanbek Babajonovich

Tibbiyot fanlari doktori, professor

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

Esamuratov Aybek Ibragimovich

Tibbiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

Samandarova Barno Sultonovna

Biologiya fanlari nomzodi, dotsent

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

Tajiyeva Zebo Baxodirovna

Tibbiyot fanlari falsafa doktori (PhD)

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

Nazarova Maloxat Berdiboyevna

Tibbiyot fanlari falsafa doktori (PhD)

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

Xudaynazarova Salomat Ruzibaevna

Tibbiyot fanlari nomzodi, dotsent

Toshkent pediatriya tibbiyot instituti

ILMIY JURNAL TEXNIK KOTIBI

Sultanov Samandar Maxmud o'g'li

Arxeolog (tadqiqotchi pedagog)

Ma'mun Universiteti NTM

Журнал включен в перечень ВАК национальных научных изданий, рекомендуемых для публикации
основных научных результатов диссертаций по медицинским наукам постановлением
№ 01-08/3068/17 от 27 сентября 2024 г.

Page Maker | Верстка | Саифаловчи: Xurshid Mirzaxmedov

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz

ООО Тадqiqot город Ташкент,

улица Амира Темура пр.1, дом-2.

Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz

Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz

Tadqiqot LLC the city of Tashkent,

Amir Temur Street pr.1, House 2.

Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz

Phone: (+998-94) 404-0000

FILOLOGIYA

1. **Bekposhsha Ahmedova**
OGAHYNING “GULSHANI DAVLAT” ASARI LEKSIKASIDAGI ARABIY SO‘ZLAR
TAHLILI.....7
2. **Nasirov Abdurahim Abdumutalipovich**
O‘ZBEKISTON – XITOIY HAMKORLIGIDA XITOIY TILINING ROLI VA AHAMIYATI.....13
3. **Marg‘uba Abdullayeva**
AFROSIYOB ANTROPONIMINING TAHLILI VA TALQINI.....18
4. **Raufjon Maxmudov, Bahram Abdusharipov**
INGLIZ LEKSIKASI VA O‘ZBEK TILINING SUBSTRAT BIRLIKLARI O‘RTASIDAGI
MUNOSABAT.....23
5. **Raufjon Maxmudov, Bekposhsha Ahmedova**
OGAHYNING TARIXIY ASARLARI LEKSIKASIDA QO‘LLANGAN SO‘ZLARNING
BADIY-ESTETIK FUNKSIYALARI.....29
6. **Сайёра Самандарова**
ХОРИЖДА ТАҲСИЛ ОЛГАН ЖАДИД МАКТАБИ ЎҚУВЧИЛАРИ.....35

PEDAGOGIKA

1. **Чикалова Анна Вадимовна**
СТРУКТУРА БАЗОВОГО ПРОЦЕССА ПОДГОТОВКИ СПОРТСМЕНОВ 16-20 ЛЕТ В
ЛЕГКОАТЛЕТИЧЕСКОМ СЕМИБОРЬЕ.....43

TARIX

1. **Собиров Курбонбой**
ЎЗБЕКИСТОН ХУДУДИДА ТЕМИР ДАВРИ СУҒОРИЛИШ ТАРМОҚЛАРИ ТАРИХИГА
ДОИР БАЎЗИ БИР МУЛОҲАЗАЛАР.....50
2. **Atadjanova Dilnoza**
XIVA ME‘MORCHILIGI MEROSIDA YOG‘OCHGA ISHLOV BERISH AN‘ANALARI.....54
3. **Muborak Madrimovna Matyakubova**
XVIII–XIX ASRLARDA XIVA XONLIGI ADABIY MUHITIDA O‘ZBEK,
QORAQALPOQ VA TURKMAN SHOIRLARINING O‘RNI.....58
4. **Matnazarova Gulnoz Baxtiyorovna**
QUYI AMUDARYO REGIONIDA ENEOLIT VA BRONZA DAVRI MUNCHOQLARI
O‘RGANILISH SAHIFALARIGA DOIR BA‘ZI MULOHAZALAR.....63
5. **Эримматова Гулноза Азимбой қизи**
РОССИЯ ВА ХИВА ХОНЛИГИ БИЛАН САВДО АЛОҚАЛАРИ ТАРИХИГА
ОИД БАЎЗИ ЧИЗФИЛАР.....67

6. Абдалов Умидбек ХОРАЗМ ВОҲАСИДА ИЛК ЎРТА АСР АҲОЛИСИ ДАФН ИНШОАТЛАРИНИ ЎРГАНИШ НАТИЖАЛАРИ.....	71
7. Babayazov Umidbek Pulatovich QADIMGI XORAZM VOHASIDA IQLIM O‘ZGARISHLARI VA DEHQONCHILIK MADANIYATINING SHAKLLANISHI.....	75
8. Собиров Курбонбой ҚУЙИ АМУДАРЁ ХУДУДИ ПАЛЕОГЕОГРАФИЯ ХОЛАТИ, ЎЗЛАШТИРИЛИШ БОСҚИЧЛАРИ.....	79
9. Rajabova Dinora Shavkatovna QORAQALPOQLARNING XORAZM HUDUDIGA KO‘CHIB KELISHINING A.BOLTAYEV MATERIALLARIDA YORITILISHI.....	84
10. Разикова Дилором Кадыровна ВНЕШНЯЯ ПОЛИТИКА ЯПОНИИ В ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ: КЛЮЧЕВЫЕ ЭТАПЫ И ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ.....	88
11. Adamova Farangizbonu Jamol kizi, Khalliyeva Gulnoz Iskandarovna THE CHARACTER ANALYSIS OF JACK IN THE NOVEL JACK RAYMOND.....	104

Matnazarova Gulnoz Baxtiyorovna-
Elektron pochta:mgulnoz@bk.ru

QUYI AMUDARYO REGIONIDA ENEOLIT VA BRONZA DAVRI MUNCHOQLARI O'RGANILISH SAHIFALARIGA DOIR BA'ZI MULOHAZALAR

 <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.20641791>

ANNOTATSIYA

Maqolada Xorazm vohasida neolit, eneolit va bronza davrlarida munchoq tayyorlash an'analari va texnologik rivojlanishi yoritiladi. Arxeologik topilmalar asosida kvarsit, chaqmoqtosh va feruzadan tayyorlangan munchoqlarning shakli, rang-barangligi va estetik ahamiyati tahlil qilinadi. Tadqiqot qadimgi ajdodlar zargarlik san'atining uzviy davomiyligi va madaniy meros sifatida rivojlanganini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: Tolstov S.P., Itina M.A., Vaynberg B.I., Saparboyeva A., Bijanov E.B., Jo'raqulov M.D., Xolmatov N., U., Asqarov A., Xorazm, Tuyamo'yin, Oqchadaryo, Qamishli, neolit, eniolit, Kaskajal, Tumek-Kichidjik, Zamonbobo, Ko'kcha-3.

Matnazarova Gulnoz Baxtiyorovna-
Email: mgulnoz@bk.ru

SOME REFLECTIONS ON THE STUDY OF ENEOLITHIC AND BRONZE AGE BEADS IN THE LOWER AMUDARYA REGION

ABSTRACT

This article highlights the traditions and technological development of bead-making during the Neolithic, Eneolithic, and Bronze Ages in the Khorezm oasis. Based on archaeological findings, it analyzes the shapes, color diversity, and aesthetic significance of beads made from quartzite, flint, and turquoise. The study demonstrates the continuous development of ancient ancestors' jewelry craftsmanship and its evolution as an element of cultural heritage.

Keywords: Tolstov S.P., Itina M.A., Vaynberg B.I., Saparboyeva A., Bijanov E.B., Joraqulov M.D., Kholmatov N.U., Asqarov A., Khorezm, Tuyamo'yin, Okchadarya, Qamishli, Neolithic, Eneolithic, Kaskajal, Tumek-Kichidjik, Zamonbobo, Kokcha-3

Матназарова Гульноз Бахтияровна-
Электронная почта: mgulnoz@bk.ru

НЕКОТОРЫЕ МЫСЛИ ПО ПОВОДУ ИЗУЧЕНИЯ БУС ЭПОХ ЭНЕОЛИТА И БРОНЗЫ В НИЖНЕАМУДАРЬИНСКОМ РЕГИОНЕ

АННОТАЦИЯ

В статье освещаются традиции и технологическое развитие изготовления бус в Хорезмском оазисе в эпохи неолита, энеолита и бронзы. На основе археологических находок

проанализированы форма, цветовое разнообразие и эстетическая ценность бус, изготовленных из кварцита, кремня и бирюзы. Исследование демонстрирует непрерывное развитие ювелирного искусства древних предков и его становление как культурного наследия.

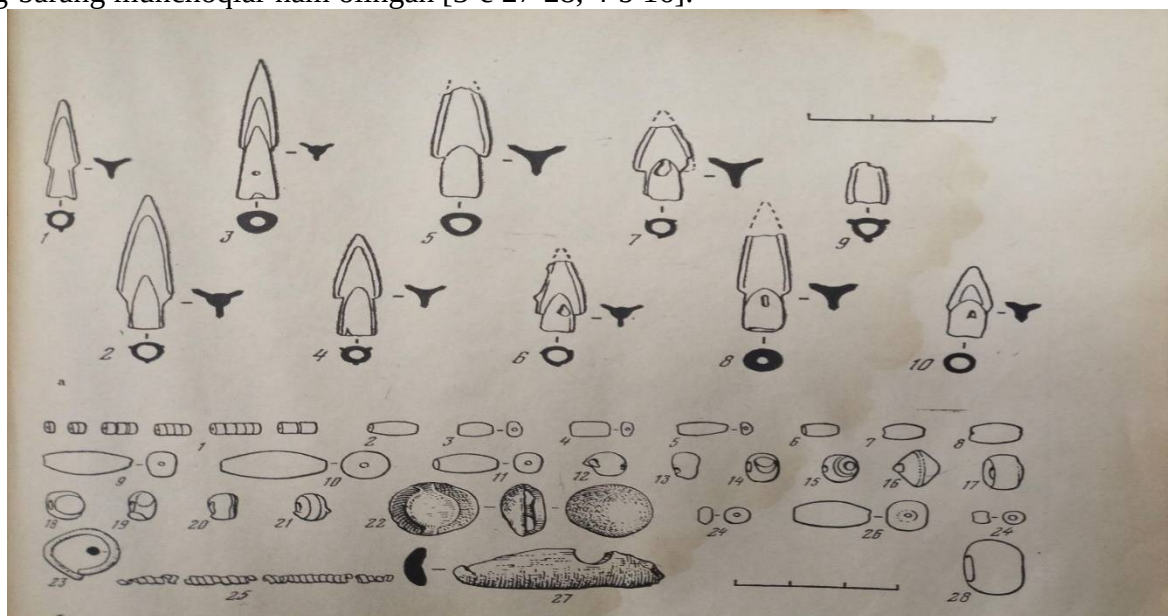
Ключевые слова: Толстов С.П., Итина М.А., Вайнберг Б.И., Сапарбаева А., Бижанов Е.Б., ДЖуракулов М.Д., Холматов Н.У., Аскарлов А., Хоразм, Туямуйин, Акчадаре, неолит, эниолит, Камишли, Каскажол, Тумек-кичиджик, Заман-баба, Кукча-3.

KIRISH VA DOLZARBLIGI

Xorazm vohasi hududida odamzodning joylashishi so'nggi tosh davridagi Bulli-3 manzilgohi aholisi son miqdori oshganligi sabab miloddan avvalgi IV-III ming yilliklar birinchi yarmida To'rtkul va Beruniy, Tuyamo'yin va Davdon irmog'i quyi havzasi Quysisoy balandligida joylashgan neolit davri urug' jamoalari tabiiy resurslar zahirasi barqaror bo'lganligi bois, moslashgan geografik hudud doirasida istiqomat qilib, xo'jalikning barcha sohalarini rivojlantirib, eniolit davriga yetib kelganlar. Mazkur maqolada neolit davri urug' jamoalari eniolit va bronza davri zeb-ziynat munchoqlar tayyorlashda texnologik o'zgarishlar, ajdodlari an'analari davom etganligi masalalarini yoritishga e'tibor berilgan.

METODLAR VA O'RGANILISH DARAJASI

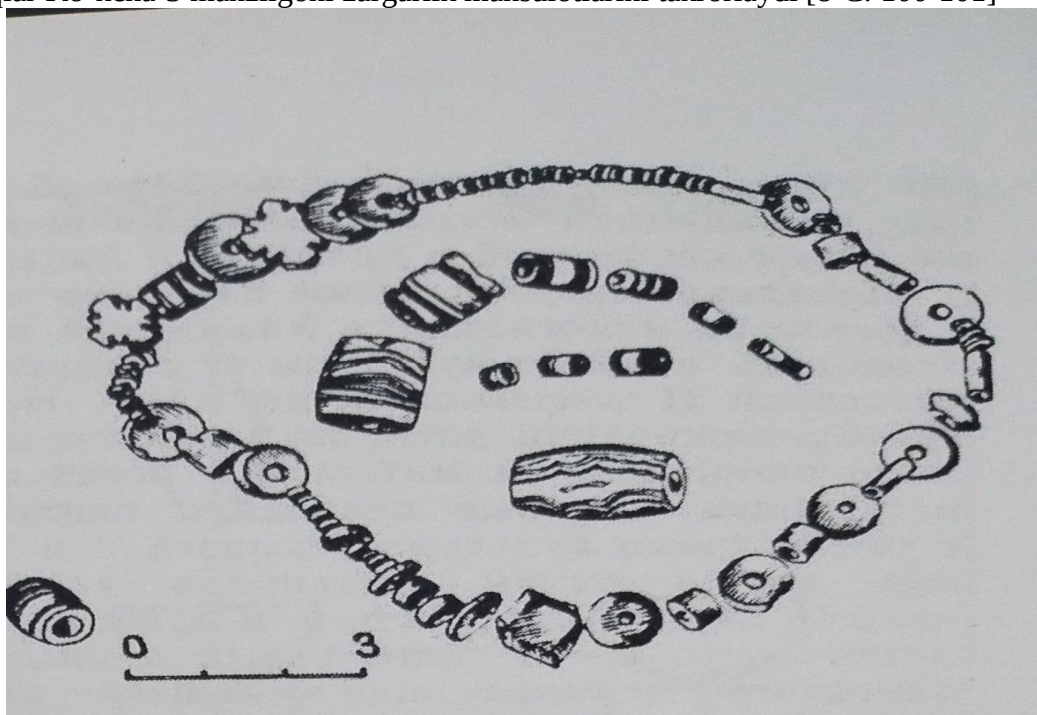
Xorazm ekspeditsiyasi hodimlari Oqchadaryo, Sariqamishbo'yi havzalari hamda Uzboy hududlarida eniolit davriga oid manzilgohlarda o'rgangan guruh jamoalari kvarsit va chaqmoqtoshdan ishlab chiqilgan munchoqlarni morfologik jihatidan ziynat xususiyatlariga ega bo'lgan. Bronza davriga kelganda ajdodlarimiz nafaqat tosh, suyak, balki feruza noyob ashyolardan munchoq kundalik faoliyatlaridan o'rin olgan. Misol tariqasida M.A Itina S.P.Tolstovning Shimoliy Oqchadaryo, Sulton Uvays tog'i sharqida Qizilqum sochma qum uyumlari oralig'ida mavjud bo'lgan manzilgoh Qamishli-1 urug' jamoalari, aholi soni o'sishi munosabati bilan yer satxiga ko'milgan Qamishli- 2 manzilgoh a'zolari ko'p istiqomat qilib, ustozlaridan olgan amaliy an'analarni davom ettirib, kvarsit va chaqmoqtoshdan munchoqlar shakli-shamoyilida yangi bezaklarni tasvir qilganlar [1-c 42-45]. M.A. Itina Tuyamo'yin hududida Qo'shbuloq, Sulton Sanjar, Qalli qizil neolit davri urug' jamoalari eniolit davrida olib borgan kundalik faoliyatlarida Sulton Uvays tog'i yaqinida Burli ustaxonasida kvarsit va oxaktoshdan foydalanib, o'zlashtirib olgan tajribasi asosida xilma-xil munchoqlarni zeb-ziynatda ishlatganlar [2-c 66-72]. B.I Vaynberg Sariqamishbo'yi havzasi Davdon irmog'i Quyi havzasi Quysisoy balandligida Quysisoy-2 manzilgohi aholisini olamdan o'tganlarni joylashtirgan Tumekkichidjik mozoridan kulolchilik ashyolari bilan rang-barang munchoqlar ham olingan [3-c 27-28, 4-b 16].

Sariqamishbo'yi Tumekkichidjik munchoqlari

E.B. Bijanovning Ustyurt hududida olib borgan arxeologik izlanishlar natijalariga ko'ra, neolit davri urug' jamoalari chig'anoqlaridan tayyorlangan munchoqlar, zeb-ziynat sifatida ishlatganlar [6-c 250-252]. Arxeologik izlanishlar natijalariga ko'ra, O'rta Zarafshon vohasida Sazag'on-2 manzilgohi ovchilari va termachilari chig'anoqdan munchoqlarni tayyorlab, kundalik faoliyatlarida ayollari ishlatganlar [6-c 41-70]. Eniolit davri aholisi hunarmand-zargarlari amaliy mashg'ulotlari an'analari davom etgan.

Xorazm vohasi bronza davri aholisi eniolit davri munchoqlar ishlab chiqarish an'analari asosida feruzadan munchoqlarni ishlab chiqarishni yo'lga qo'yganlar. Misol tariqasida, Ko'kcha-3 qabridan №21 uy xonasidan 19 ta bo'yinga ilib yuradigan ashyolar bilan birga, chig'anoqdan ishlangan aylana shaklda rang berilgan munchoqlar olingan [7.-C 127-128]. Amudaryo o'ng sohilida Sho'raxon qishlog'iga geografik jihatini davom ettirgan Quyi Zarafshon vodiysida Zomonbobo ko'li yaqinidagi manzilgoh madaniy qatlamida toshdan ishlangan rombi, slindr shaklidagi munchoqlar Ko'kcha-3 manzilgohi zargarlik mahsulotlarini takrorlaydi [8-C. 100-101]

Zamonbobo munchoqlari

M.A.Itinaning so'nggi bronza davriga mansub Yakka-Parson-2,14 turar joylari uy xonalaridan olingan munchoqlarning shakl, texnologiyasi an'analari davom etgan [9-C 118-122]

Tarixiy metodologiyasi [Resarch Methodology]. Ob'yektivlik, ilmiy xolislik, tarixiy xronologik taxlil, nazariy-qiyosiy izohlash, umumlashtirish, yakuniy xulosa.

NATIJALAR VA MUHOKAMA

Xorazm ekspeditsiyasi nashrlarida va XXI asr boshlarida ilmiy adabiyotlarda ushbu olingan tarixiy ma'lumotlarni nazariy-qiyosiy tarzda tahlil asosida neolit davri urug' jamoalari vakillari munchoqlar texnologiyasini puxta o'zlashtirib, eniolit davrida takomillashtirgan. Bronza davrida shakl-shamoyillarida bo'lgan o'zgarishlar, sohasida yetib borgan ishida ma'naviy dunyoning yanada uyg'unlashishi tahlil qilindi va shu asnoda quyidagi natijalar qayd qilinadi:

- Neolit davri urug' jamoalarining Sulton Uvays tog'i yaqinidagi Burli ustaxonasida kvarsit va chaqmoqtoshdan munchoqlar ishlab chiqarilishi davom etdi.
- Insoniyat ma'dansunoslik bilimiga qadam qo'ygan bo'lsa ham Jonbos-4 manzilgohi urug' jamoalari mis bilan kundalik hayotlarida tanish bo'lsa ham, uni eritib, hosil bo'lgan quymadan zeb-ziynat mahsulotlari texnologiyasidan bexabar bo'lganlar. Shu ma'noda Sulton Uvays tog'i kvarsit va chaqmoqtosh munchoqlarni tayyorlashda asosiy ashyo bo'lgan.

Jonbos-5, 11,31, Qavat-7, 12, 14,18 manzilgohlari urug' jamoalari a'zolari ko'k rangli feruzadan ishlangan munchoqlar zeb-ziynat sifatida ishlatilgan, bu jarayon eniolit va bronza davri aholisi tomonidan kundalik hayotlarida keng foydalanilgan. Ko'kcha-3 qabristonidan olingan zeb-ziynat

mahsulotlarida feruzadan ishlangan munchoqlar ayol qabridan olingan. Shu ma'noda quyidagi natijalar qayd qilinadi:

- Neolit davri urug' jamoalari tomonidan zeb-ziynat sifatida munchoqlar ishlatilgan, kundalik hayotida ahamiyati saqlanib qolgan;
- Eniolit va bronza davrida munchoqlar tayyorlashda mahsus hunarmandlar faoliyat olib borganlar, ular munchoqlar shakli, rang tusiga e'tibor berganlar.
- Feruzadan tayyorlangan munchoqlar, zeb-ziynat mahsulotlari tarkibidan o'rin olgan.

XULOSA

Maqola mavzusi hamda tahlil va natijalardan kelib chiqib, quyidagi xulosalarni qayd qilish joiz:

- Amudaryo dinamikasi natijasida Oqchadaryo, Davdon va Daryoliq irmoqlari suv ta'minoti barqaror bo'lganligi bois eniolit davri aholisi ajdodlari amaliy san'atini yangi g'oyalarga asoslangan hamda tosh, bronza ashyolariga ishlov berib, ajdodlari munchoqlari shakli va tamoyillarini davom ettirdilar. Shu ma'nodan kelib chiqib, quyidagi natijalari qayd qilindi:
- Sulton Uvays tog' kon sanoati eniolit va bronza davrida o'z ahamiyati saqlanib qolgan.
- Neolit davri ovchilari va termachilarini Burli ustaxonasidan unumli foydalanib, toshdan yasalgan munchoqlarga ishlov berish tajribasini davom ettirganlar.
- Kvarsit va chaqmoqtosh eniolit davrida munchoqlar tayyorlashda asosiy ashyo bo'lib kelgan.
- Bronza davriga kelganda Sulton Uvays tog'i foydali manbasi – feruzadan munchoqlar yasalishi kun tartibiga olib chiqilgan.
- Feruzadan munchoqlar zeb-ziynat sifatida ayollar faoliyati bezalishi davom etdi.

Tadqiqotlar quyidagicha qayd qilindi:

1. Neolit davri urug' jamoalari avlodlari bosqichma-bosqich zargarlik san'atini modernizatsiya qilishni davom ettirdilar.
2. Feruza ashyolari o'ziga xos tasvirlari bilan munchoqlar texnologiyalarida o'zgarishlar yuz berdi.
3. Eniolit va bronza davri munchoqlarining navbatdagi tarixiy davrda an'analari ahamiyati saqlanib qolgan.

Iqtiboslar/References/Сноски

1. Толстов С.П По древним дельтам Окса и Яксарты –ИВЛРАН, Наука, 1962
2. Итина М.А Памятники эпохи неолита и бронзы//Древности Южного Хорезма // ТрХАЭЭ-М.: 1991 XVI
3. Вайнберг Б.И Памятники Куюсайской культуры//Кочевники на границах Хорезма - М: Наука, 1979.
4. Сапарбаева А. Хоразм воҳаси аҳолиси заргарлик санъати тарихи. Урганч “Milleniumus print” 2024.
5. Бижанов Е.Б. Первое неолитическое погребение на Устюрте//СА, -М, Наука, 1985 №1
6. ДЖуракулов М.Д. Холматов Н.У. Мезолит и Неолит Среднего Зарафшана – Ташкент: 1991.
7. Итина М.А. История степных племен Южного Приаралья//ТрХАЭЭ-М.: Наука, 1977 . Т X
8. Аскаров А К передатировке культуры Заман-Баба//Культура и искусство Древнего Хорезма – М; ИВЛ РАН, Наука, 1981.
9. Итина М.А. Поселение Якке-Парсан-2 Раскопки(1958-1959 гг)//МХЭ-М: Наука 1963. № VI

«MA'MUN SCIENCE» JURNALI

3 JILD, 6 SON

ЖУРНАЛ «MAMUN SCIENCE»

TOM 3, HOMEP 6

JOURNAL OF «MAMUN SCIENCE»

VOLUME 3, ISSUE 6

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000